

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 232/2026-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **URBAN & PARTNERS s.r.o.**, advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Drobnu, LL.M., Kozia 29, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/5/2022

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/5/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/5/2022 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **250 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.
5. Náhradu trov konania sťažovateľke **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Uznesením č. k. I. ÚS 232/2026-22 zo 14. apríla 2026 ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručenú mu 16. februára 2026, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/5/2022 (ďalej len „napadnuté konanie“). Žiada tiež prikázať okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadostučinenie 4 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 25. augusta 2021 proti žalovanému [REDAKOVANÉ] domáhala zaplataenia 8 800 eur s príslušenstvom z titulu odmeny za právne služby. Opíšuac priebeh napadnutého konania, sťažovateľka uvádza, že okresný súd v jej veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 16C/5/2022-155 z 3. mája 2023, ktorým jej žalobu zamietol a žalovanému voči sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala 18. mája 2023 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 21Co/70/2023-241 z 21. augusta 2024 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a súčasne žalovanému nepriznal voči sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozsudok okresného súdu č. k. 16C/5/2022-155 z 3. mája 2023 v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 5. septembra 2024, čím sa skončila meritórna fáza rozhodovania. Následne okresný súd uznesením č. k. 16C/5/2022-271 z 3. februára 2025 (takmer po piatich mesiacoch od právoplatnosti rozsudku) rozhodol o výške trov napadnutého konania. Sťažovateľka podala 24. februára 2025 proti uzneseniu sťažnosť. Sudca okresného súdu uznesením č. k. 16C/5/2022-297 z 21. júla 2025 uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

3. Po vrátení veci okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 16C/5/2022-309 z 25. februára 2026 opakovane zaviazal sťažovateľku zaplatiť náhradu trov konania protistrane 2 579,42 eur. Proti predmetnému uzneseniu znova podala sťažnosť 20. marca 2026.

4. Sťažovateľka, citujúc početnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k problematike zbytočných prietáhov, poukazuje na to, že vec sa nevyznačuje akoukoľvek právnou či faktickou zložitosťou (ide o jednoduchú a rutinnú agendu, ktorú vykonávajú vyšší súdni úradníci a ktorú sťažovateľka považuje za podružnú), k dĺžke napadnutého konania svojim správaním neprispela (aj napriek svojej procesnej aktivite, pozn.) a k prietahom v napadnutom konaní došlo výlučne v dôsledku neefektívneho, nesústreďeného a neúčelného postupu okresného súdu.

5. V doplnení ústavnej sťažnosti z 20. marca 2026 opätovne s citovaním judikatúry ESLP sťažovateľka zdôrazňuje, že jej právna neistota stále nie je ukončená, keďže o sťažnosti musí rozhodnúť zákonný sudca, ktorý môže (tak ako prvýkrát) napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť opakovane na rozhodnutie, čím sa napadnuté konanie bude naďalej predlžovať. Tiež upravuje pôvodný návrh na rozhodnutie v časti požadovaného primeraného finančného zadostučinenia na 4 500 eur.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

6. Okresný súd vo vyjadrení sp. zn. 1SprV/188/2026 z 2. marca 2026, ktoré si ústavný súd vyžiadal ešte vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 6 vety za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ku ktorému pripojil chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, v podstatnej časti uviedol, že napadnuté konanie v meritórnej fáze bolo právoplatne skončené 5. septembra 2024. Súdny spis bol predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi 6. septembra 2024, žalovaný okresnému súdu predložil špecifikáciu trov právneho zastúpenia 24. septembra 2024. Uznesením z 3. februára 2025 vydaného vyšším súdnym úradníkom bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v celkovej sume 2 579,42 eur. Proti predmetnému uzneseniu sťažovateľka podala sťažnosť. Dňa 10. marca 2025 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k podanej sťažnosti, ktoré žalovaný doručil okresnému súdu 16. marca 2025. Uznesením okresného súdu č. k. 16C/2/2022-297 z 21. júla 2025 bolo uznesenie č. k. 16C/5/2025-274 z 3. februára 2025 zrušené (toto nadobudlo právoplatnosť 6. augusta 2025), spis bol následne predložený na opätovné rozhodnutie vyššiemu súdnemu úradníkovi. Dňa 26. februára 2026 bolo uznesením okresného súdu č. k. 16C/5/2022-309 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodnuté, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v celkovej sume 2 579,42 eur (teda sumu rovnakú ako v prvom rozhodnutí, proti ktorému sťažovateľka podala sťažnosť), uznesenie bolo 25. februára 2026 expedované. Čo sa týka rozhodovania o výške trov konania, v tomto prípade je sťažovateľka stranou, ktorá bude znášať trovy konania.

6.1. Nesúhlasil s tvrdením sťažovateľky, čo sa týka jej stavu právnej neistoty, v tom, aký bude výsledok rozhodovania o výške trov konania. Samotná sťažovateľka je advokátskou kanceláriou a nesporne vie, akým spôsobom dôjde v súlade s platnou právnou úpravou k určeniu výšky trov konania, teda ako strana vie, koľko a akých úkonov bolo v konaní uskutočnených a kde sa uskutočnili, vie, kto zastupoval žalovaného a kde je jeho sídlo, má vedomosť, aj akú výšku trov žalovaný v konaní vyčíslil, teda vzhľadom na všetky tieto skutočnosti môže očakávať, aká bude výška trov, ktorú bude povinná žalovanému uhradiť. Za vymyslenú (až trápnu a smiešnu) okresný súd považuje argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia, kde tvrdí, že „neprimerane dlhé súdne konanie ju sužuje a stav právnej neistoty ju sprevádza do dnešného dňa“. K predĺženiu konania v časti rozhodovania súdu o výške trov konania zásadným spôsobom prispela sťažovateľka, ktorá (neúčelne) podala sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania.

6.2. Uznal, že nebola dodržaná zákonná lehota na vydanie rozhodnutia o výške trov konania, čo však ale nemôže automaticky spôsobiť prieťahy v konaní, zvlášť také masívne, ako sa snaží navodiť sťažovateľka. Podľa jeho názoru je podanie ústavnej sťažnosti motivované skutočnosťou, že bolo vydané uznesenie o výške trov konania vo veci neúspešného žalobcu (sťažovateľka), ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť platiť protistrane trovy, preto sa sťažovateľka snaží o sanovanie vo vzťahu k povinnosti zaplatiť trovy konania. Súd vo veci konal i v časti rozhodovania o trovách konania v rámci svojich reálnych možností, preto ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú a navrhuje ju odmietnuť, resp. nevydať požadovaný nález. Zásadne nesúhlasí s priznaním požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška je neprimeraná

a je 1,5-násobkom sumy trov konania, ktoré je sťažovateľka povinná ako neúspešná strana sporu zaplatiť žalovanému.

7. Vo vyjadrení z 10. apríla 2026 okresný súd doplnil, že v konaní sp. zn. 16C/5/2022 bola 23. marca 2026 sťažnosť sťažovateľky zaslaná právnenému zástupcovi žalovaného s tým, že má možnosť sa k nej vyjadriť v lehote 10 dní od doručenia, ak to považuje za potrebné. Dňa 9. apríla 2026 sa žalovaný k sťažnosti vyjadril a spis je predložený na ďalší postup vyššiemu súdnemu úradníkovi.

8. Ústavný súd nevyhodnotil ako nevyhnutné doručiť sťažovateľke vyjadrenie okresného súdu na repliku, keďže obsahovalo najmä popis jednotlivých úkonov známych zo spisu a zásadne neovplyvnilo rozhodnutie ústavného súdu v esenciálnej časti.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľky, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru je založená na existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní pri rozhodovaní o výške trov konania, ktoré je sťažovateľka ako v spore neúspešná žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

12. V okolnostiach prejednávanej veci bola právna istota sťažovateľky týkajúca sa práva, ktoré si uplatnila na súde, ako aj jej povinnosti na náhradu trov konania čiastočne dosiahnutá už pred podaním ústavnej sťažnosti 16. februára 2026 (výrok zamietajúci žalobu a výrok o nároku žalovaného na náhradu trov konania nadobudli právoplatnosť 5. septembra 2024) a napadnuté konanie prebiehalo už len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o výške trov konania (porov. I. ÚS 266/2025, III. ÚS 592/2024).

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany v spore a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP k obsahu totožnému právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku.

14. Predmetom napadnutého konania bolo v čase podania ústavnej sťažnosti len rozhodovanie o výške trov konania (resp. o sťažnosti proti rozhodnutiu o výške trov konania) po tom, ako v merite bola vec právoplatne skončená. Všeobecný súd rozhoduje o výške trov konania podľa vopred ustanovených zásad a podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané stranami sporu a ich právnymi zástupcami. Ústavný súd vo všeobecnosti postup pri rozhodovaní o výške trov nepovažuje za skutkovo ani právne zložitý a v okolnostiach prejednávanej veci zložitost' samotného rozhodnutia nezvyšuje ani počet osôb na strane žalovaných.

15. Pri hodnotení správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že nezistil takú okolnosť, z ktorej by vyplynulo, že rozhodovanie o trovách konania bolo negatívne ovplyvnené jej správaním, resp. procesnými úkonmi, podanie sťažností proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka je jej právom na účinnú obranu a samo osebe priet'ahy v konaní zásadne neovplyvní.

16. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup mestského súdu. Vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj neefektívnym postupom, teda činnosťou, ktorá nevedie bezprostredne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04).

17. Ústavný súd predovšetkým odkazuje na judikatúru ESLP, konkrétne na jeho rozsudok v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok ESLP z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11), ktorým bolo rozhodnuté okrem iného aj o tom, že dĺžka konania napadnutého sťažnosťou nespĺňala požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (a to aj napriek skutočnosti, že toto konanie v čase podania ústavnej sťažnosti prebiehalo podobne ako v tomto prípade už len vo fáze týkajúcej sa trov konania). Európsky súd pre ľudské práva v bode 50 uvedeného rozsudku konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa teda aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote.

18. Okresný súd rozhodoval v napadnutom konaní o náhrade trov konania už po prijatí novelizácie § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákonom č. 201/2023 Z. z. z 18. mája 2023 účinným od 1. júla 2023), ktorá zaviedla povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť o výške náhrady trov konania v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, pričom je zrejmé, že túto zákonnú lehotu nerešpektoval. V čase prerokovania ústavnej sťažnosti už bolo síce o výške trov konania druhýkrát rozhodnuté uznesením z 26. februára 2026, pričom celková doba na rozhodnutie o výške trov konania už trvá takmer rok a pol po právoplatnosti výroku rozsudku o nároku na náhradu trov konania (5. septembra 2024) (porov. IV. ÚS 515/2024, I. ÚS 266/2025).

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nečinnosť okresného súdu pri rozhodovaní o výške trov konania po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej je postupom, ktorým došlo k zbytočným priet'ahom, a preto rozhodol, že týmto postupom bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

20. Ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto nálezu), keďže vo veci musí ešte rozhodnúť sudca okresného súdu o s'ťažnosti s'ťažovateľky proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

21. S'ťažovateľka v ústavnej s'ťažnosti žiada, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 4 500 eur, dôvodiac jednoduchosťou a rutinou agendy rozhodovania o trovách konania, celkovou dĺžkou konania viac ako 4 roky a neukončením svojej neistoty.

22. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde priznať s'ťažovateľke finančné zadost'učinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Žiadosť o priznanie finančného zadost'učinenia v požadovanom rozsahu a navyše bez riadneho odôvodnenia jeho konkretizácie (s'ťažovateľka opätovne len paušálne odkazuje na neefektívnosť a nečinnosť okresného súdu) je ale podľa ústavného súdu neprimeraná. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia, vychádzajúc zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP a zohľadniac okrem okolností celého prípadu i dĺžku rozhodovania o výške trov v trvaní takmer rok a pol a skutočnosť, že v čase prerokovania ústavnej s'ťažnosti nebolo o nej právoplatne rozhodnuté, priznal s'ťažovateľke 250 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu). Zároveň opakovane pripomína, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu ani kompenzácia neúspechu v spore.

V.

Trovy konania

23. S'ťažovateľka si uplatnila trovy, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom a ktoré v petite svojej ústavnej s'ťažnosti vyčíslila na 824,72 eur. Ústavný súd už vo fáze predbežného prerokovania vyhodnotil ústavnú s'ťažnosť právne zastúpenej s'ťažovateľky, ktorá sama je advokátskou kanceláriou tak, že spĺňa len minimálne požiadavky kladené na jej odôvodnenie, a preto s'ťažovateľke náhradu trov konania nepriznal (bod 5 výrokovej časti tohto nálezu).

24. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na dikciu § 73 zákona o ústavnom súde, ktorý svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) vytvára koncept, podľa ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takého konania a len v odôvodnených (i) prípadoch ústavný súd môže (ii) podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesov (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie

a ďalšie). Ústavný súd tak disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021). V prejednávanej veci nie je odôvodnené, aby sťažovateľke bola priznaná náhrada trov konania. Rozhodnutie sťažovateľa poskytujúceho právne služby v rámci výkonu advokácie dať sa zastúpiť iným advokátom (hoci ani advokátovi nie je možné uprieť takéto právo) v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie svojich práv, nemožno považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. Od sťažovateľky ako právne kvalifikovanej osoby (advokáta resp. advokátskej kancelárie) je dôvodné očakávať schopnosť spísať ústavnú sťažnosť, ak v konaní pred všeobecným súdom, v ktorom vystupuje ako účastník konania, došlo k zbytočným priesťahom (m. m. III. ÚS 617/2023, I. ÚS 680/2023, I. ÚS 12/2024, I. ÚS 523/2025).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu